

BBBC - Persdossier

BBBC - Dossier de presse

Programme :

- 10h - 10h30 **Accueil**
Inscription et remise des badges
- 10h30 - 10h35 **Introduction de la journée**
Ann De Bie, modératrice et journaliste à la VRT
- 10h35 - 10h40 **La transition vers l'économie circulaire en Belgique et les résultats du premier appel Belgium Builds Back Circular (BBBC)**
Zakia Khattabi, ministre fédérale du Climat, de l'Environnement, du Développement durable et du Green Deal
- 10h40 - 10h55 **Présentation de 4 projets inspirants du premier appel économie circulaire BBBC**
- 10h55 - 11h **Lancement du deuxième appel économie circulaire BBBC**
Pierre-Yves Dermagne, Vice-Premier ministre et ministre de l'Economie et du Travail
- 11h - 11h05 **Les premiers enseignements de BBBC**
SPF Santé publique et SPF Economie
- 11h05 - 11h30 **Panel : encourager la production circulaire via BBBC**
Ministre Z. Khattabi, Ministre P.-Y. Dermagne, Karel Van Acker (expert du jury)
- Après la conférence de presse un point d'information est proposé aux futurs soumissionnaires de projets.*
- 11h30 - 12h **Q/A sur les aspects pratiques du dépôt de projet**
- Les gestionnaires de projets des 2 administrations seront disponibles pour répondre aux questions.*
- 12h - 13h **lunch-networking**

Programma:

- 10h - 10h30 **Onthaal**
Registratie en levering van badges
- 10h30 - 10h35 **Programma van de dag**
Ann De Bie, moderator en journalist VRT
- 10h35 - 10h40 **De transitie naar een circulaire economie in België en de resultaten van de eerste oproep Belgium Builds Back Circular (BBBC)**
Zakia Khattabi, federale minister van Klimaat, Leefmilieu, Duurzame Ontwikkeling en Green Deal
- 10h40 - 10h55 **Presentatie van 4 inspirerende projecten uit de eerste BBBC-projectoproep**
- 10h55 - 11h **Lancering van de tweede BBBC-projectoproep inzake circulaire economie**
Pierre-Yves Dermagne, Vice-eersteminister en minister van Economie en Werk
- 11h - 11h05 **Eerste analyse BBBC**
Federale overheidsdienst Volksgezondheid en Economie
- 11h05 - 11h30 **Panel: stimuleren van circulaire productie via BBBC**
Minister Z. Khattabi, Minister P.-Y. Dermagne, Karel Van Acker (expert uit de jury)
- Na de persconferentie wordt een informatiepunt aangeboden mbt. de tweede projectoproep.*
- 11h30 - 12h **Q/A over de praktische aspecten van de indiening van projecten**
- Projectmanagers van beide overheden zullen beschikbaar zijn om vragen te beantwoorden*
- 12h - 13h **lunch-networking**

Zakia Khattabi

Ministre fédérale du Climat, de l'Environnement,
du Développement Durable et du Green Deal

Federale minister van Klimaat, Leefmilieu,
Duurzame Ontwikkeling en Green Deal

Bonjour à toutes et à tous,

C'est avec un plaisir non dissimulé que je m'adresse à vous aujourd'hui, à l'occasion de cette conférence de presse sur Belgium Builds Back Circular. Un projet issu du plan belge de relance et de résilience, et que nous portons tous deux, le Vice-Premier ministre et ministre de l'Economie Pierre-Yves Dermagne et moi, et qui vise à accélérer la transition vers une économie circulaire au sein de notre pays.

Cela ne vous aura sans doute pas échappé, nous parlons d'économie circulaire depuis... le circularium ! Un site de 20.000m² de surface industrielle et de parking qui a été transformé en un immense centre d'innovations locales, sociales et de production circulaire. C'est un lieu très inspirant qui m'a semblé correspondre parfaitement au projet qui nous rassemble ce matin.

Pour ce premier appel à projets, nous recherchions des idées innovantes autour de la conception circulaire dans les secteurs du vélo, des éoliennes, des soins de santé et du biomimétisme. À première vue, il s'agit de secteurs très divers et peut-être même un peu surprenants. Mais je peux déjà vous dire que nous avons reçu de nombreuses propositions de projets intéressants et de grande qualité pour chacun des thèmes. Je tiens donc à remercier et à féliciter d'ores et déjà tous les participants pour leur engagement et leur intérêt. Cela montre qu'il y a en Belgique beaucoup d'inspiration et d'enthousiasme parmi les entrepreneurs actifs dans la circularité pour faire de la transition vers l'économie circulaire une réalité.

Mais avant de vous présenter les lauréats de ce premier appel BBBC, permettez-moi de revenir quelques instants sur ce qui nous a poussé à monter cet appel à projet Belgium Builds Back Circular.

Ik vertel u niets nieuws als ik u zeg dat we leven in turbulente tijden, met een meervoudig crisis op vlak van klimaat, biodiversiteit, grondstoffen, vervuiling en sociale rechten. Ondanks alle doelstellingen en maatregelen stellen de recente wetenschappelijke rapporten vast dat we onze planetaire grenzen steeds verder overschrijden. De impact op sommige vlakken is zelfs onomkeerbaar is geworden. Een steeds weerkerende boodschap is ook dat de verandering van onze Westerse productie- en consumptiepatronen naar een absolute vermindering van grondstoffengebruik deze trend kan keren. Dat is natuurlijk gemakkelijker gezegd dan gedaan. De geldende regelgeving, structuren en ingesleten gewoontes vormen een hardnekkige horde om onze dagelijkse praktijken van productie en consumptie aan te passen.

Ik ben overtuigd dat circulaire strategieën een krachtig hulpmiddel zijn om onze productie en consumptiepatronen te veranderen en minder grondstoffen te gebruiken. Ook de Europese commissie plaatst circulaire economie centraal in de Europese Green Deal, als manier om de uitdagingen rond klimaatverandering, verlies aan biodiversiteit,

grondstoffen schaarste en vervuiling aan te gaan. Dat geldt vooral wanneer ze zeer vroeg in de waardeketen ingrijpen, zoals door circulair productontwerp. Als federaal minister bevoegd voor leefmilieu en voor productbeleid hecht ik dan ook veel belang aan deze eerste BBBC call die in het teken staat van eco-design.

Deze call geeft de kans aan circulaire ondernemers en organisaties om duurzaam ontwerp van producten of diensten uit te testen en om na te gaan of ze economisch leefbaar en concurrentieel kunnen worden.

Het belang van de sociale rechtvaardige transitie ligt mij zeer nauw aan het hart. Ik kon tot mijn grote vreugde vaststellen dat heel wat projecten aandacht hadden voor de sociale dimensie en inclusie.

Een ander belangrijk aandachtspunt bij deze federale projectencall is de samenwerking tussen de actoren over de hele waardeketen en van alle regio's in België. Ook daarvan zitten heel wat mooie voorbeelden bij de geselecteerde projecten.

Tenslotte vind ik het vanzelfsprekend dat we de publieke middelen uit het Europees Fonds voor Herstel en Veerkracht inzetten voor de projecten die in zich de kiem dragen van een echte systeemshift. We zagen bij de projectaanvragen inderdaad heel wat innovatieve voorstellen. Tegelijk stel ik ook vast dat nogal wat circulaire projecten nog sterk vanuit afvalverwerking vertrekken. Ik zie deze BBBC projectoproep als een kans om mee een circulaire generatie van de toekomst op sporen te zetten.

Je suis fière du succès de ce premier appel pour lequel nous avons reçu plus de 40 projets, tant francophones que néerlandophones, parmi lesquels on retrouve 18 projets vélo, 9 autour du biomimétisme, 6 sur les soins de santé et 5 pour les éoliennes. Les 34 projets répondant aux critères d'éligibilité ont été analysés par un jury d'experts externes indépendants. Je tiens à remercier le jury et nos collègues du SPF Santé, Sécurité de la chaîne alimentaire et Environnement, et du SPF Economie, pour la gestion de ce processus complexe, qui a été une nouvelle aventure pour tous.

J'en arrive enfin au moment que vous attendez toutes et tous : la présentation des lauréats.

Voor de **fietsprojecten** selecteerden we 5 projecten:

- Zevensporenplan met leadpartner E-bis
- Alle kinderen op Wielekes met leadpartner Wij Delen
- CYCLOOP met leadpartner Bilmo
- Bleu Bike Sharing for Life van Bleu Bike met leadpartner Blue-mobility NV en VELO
- Velocircular met leadpartner Mobiel 21

Voor de sector van **windenergie** selecteerden we 2 projecten:

- C-Blade: Circular Solutions for wind turbine blades met leadpartner Sirris
- Ready4Decom met leadpartner POM West-Vlaanderen

Voor **zorgsector** selecteerden we 2 projecten:

- Project Biotransformation For the Future met leadpartner GZA Ziekenhuizen
- The Circular Kickstart: Healthcare Challenge met leadpartner The Circular Hub

Voor **biomimetica** sector selecteerden we ten slotte 3 projecten:

- Biomimetische oppervlakten via lasertechniek met leadpartner Sirris
- Permateria met leadpartner Permafungi
- Léém met leadpartner BC Materials

Je vous invite à applaudir chaleureusement l'ensemble des lauréats à qui je souhaite beaucoup de succès dans la mise en œuvre de leurs projets.

Je laisse maintenant le micro à quatre lauréats, un projet par thème, afin qu'ils puissent présenter brièvement leurs projets. Je ne doute pas qu'ils donneront envie à d'autres de participer au second appel dont les modalités seront ensuite présentées. Pendant le déjeuner, nous aurons largement le temps de faire connaissance avec tous les autres lauréats présents. Je vous remercie.

Pierre-Yves Dermagne

Vice-Premier ministre
et ministre de l'Économie et du Travail
Vice-eersteminister
en minister van Economie en Werk

Le premier appel lancé en juin 2022, portant sur les 4 thématiques déjà citées, permet de soutenir le lancement de 12 projets innovants pour l'économie circulaire en Belgique. Fort de ce succès, je veux continuer à soutenir l'innovation en touchant d'autres secteurs-clés dans le cadre d'un deuxième appel.

Deux volets distincts sont concernés par ce nouvel appel :

- d'une part l'écoconception des produits,
- d'autre part la substitution des substances chimiques dangereuses.

Volet Ecoconception

Dans la lignée du 1er appel, l'objectif des projets financés est de repenser la conception d'un produit ou d'un service afin :

- de rendre sa production et sa (ré)utilisation plus sûre,
- de prolonger sa durée de vie
- et de faciliter sa réparation, son démontage et son recyclage.

À la suite d'une analyse de terrain, 4 thématiques pertinentes pour le tissu économique belge seront proposées :

- Les machineries et électroniques professionnelles ;
- Les textiles d'habillement ;
- La distribution et la logistique nécessitant peu d'emballage dans la chaîne alimentaire ;
- Et enfin l'intérieur circulaire.

Volet Substitution / substitutie

We moeten vaststellen dat in producten die we consumeren vandaag, nog veel stoffen worden gebruikt die schadelijk zijn voor de gezondheid en het milieu.

Ik wil daarom niet alleen inzetten op het design van producten, maar ook op hun chemische samenstelling.

Bijgevolg mikken we met de tweede pijler binnen dit financieringsproject op de substitutie van de meest schadelijke chemische stoffen.

La substitution des substances les plus nocives est considérée au sens large et comprend les projets visant à mettre sur le marché des produits chimiques, des technologies et/ou des produits alternatifs qui éliminent l'utilisation des substances les plus nocives ou la présence des substances les plus nocives dans un produit.

Les alternatives proposées doivent également accroître la circularité et la sécurité (vis-à-vis de la santé et de l'environnement) d'un processus de production ou d'un produit.

Het is algemeen geweten dat er in België een ongelooflijk sterke en innovatieve chemische industrie is.

Toch zijn er nog belangrijke economische en technische hinderpalen voor de transitie.

Ik wil dat deze belangrijke industrietak haar concurrentievermogen nog verder kan verhogen, door veilige en duurzame chemische stoffen te ontwikkelen voor gebruik in

alle sectoren en in alle marktsegmenten.

Daarom stellen we €11,8 miljoen ter beschikking voor projecten die gericht zijn op het ontwikkelen van veilige en duurzame alternatieven voor bestaande schadelijke chemische stoffen.

We sluiten geen enkele sector of toepassing uit van deze tweede projectoproep, maar we hebben wel drie prioritaire thema's geïdentificeerd.

1. PFAS, beter gekend als de zogenaamde "forever chemicals", met een heel specifieke chemische structuur en unieke eigenschappen.
Deze specifieke chemische karakteristieken zorgen ervoor dat ze heel persistent zijn. Ze stapelen zich op in het milieu en in ons lichaam.
De federale overheid ziet het grote belang in van een uitfasering van PFAS, en wil via deze oproep projecten ondersteunen om veilige en duurzame alternatieven voor PFAS te ontwikkelen.
2. Les perturbateurs endocriniens, qui représentent un enjeu majeur de Santé publique. Ces substances chimiques sont présentes partout, que ce soit dans l'environnement (eau, sol, air) ou dans nos produits de consommation quotidiens. La mise en place de mesures de gestion des risques au niveau européen devrait encore prendre de nombreuses années selon le calendrier de la Commission européenne. La mise en place de mesures complémentaires à l'échelle nationale est donc primordiale.
3. Naast deze twee groepen van stoffen is er ook nog een lijst van individuele stoffen die prioritair behandeld zullen worden, omdat ze heel belangrijk zijn voor de industrie en/of relevant voor het algemene publiek.

Alle informatie over de projectoproep voor wat betreft het luik Substitutie kan u terugvinden op de website van de FOD Economie, en voor het luik Ecodesign op de website van de FOD Volksgezondheid.

Je vous remercie.

Les 12 lauréats de BBBC 1

De 12 laureaten van BBBC 1

BFF project - Biotransformation For the Future

Vanuit onze denktank duurzaamheid en campagne “We zorgen voor morgen” bij GZA Ziekenhuizen ambiëren we met het BFF project niet alleen “Best Friends Forever” met onze nabije buurt en natuur; ook geloven we dat “Biotransformation For the Future” enorm potentieel heeft voor verdere industrialisatie. Dit pilootproject omvat de installatie van een innovatieve energiecentrale met artificiële intelligentie, zelflerend vermogen en geavanceerde apps waarbij per kilo bioafval 320 liter biogas voor onze WKK centrale en 1 liter plantvoeding voor onze groendienst geproduceerd wordt.

We zetten in op 4 van de 5 BBBC doelstellingen: (1) nieuwe circulaire productielijn vanuit bioafval (2) CO₂ reductie (3) strijd tegen biodiversiteitsverlies door het produceren van hoogwaardige plantenvoeding en (4) minder afhankelijkheid van hulpbronnen. We willen hierbij tevens aantonen dat toekomstige ziekenhuisnetwerken een unieke hefboom creëren om met centrale installaties significante hoeveelheden biomassa te verwerken en eigen energievoorziening te ondersteunen.

Kortom... met het innoverende eco-recycling en opwaarderingsproject “BFF” realiseren we een baanbrekende omschakeling in onze huidige recyclingactiviteiten en draagt het project in alle aspecten bij tot onze missie; hoogwaardige zorg op een economisch, ecologisch en maatschappelijk verantwoorde wijze.

The Circular Kickstart – Healthcare Challenge

Samen met onze partners EMMAUS, UZGENT, UGENT, GZA-ZNA, AZ SINT JAN, Groupe Santé CHC, TEE, ROULARTA, VERSO EN VERHERT INNOVTIONS gaat The Circular Hub het eerste acceleratieprogramma voor circulaire starters opzetten die oplossingen creëren voor een duurzame en circulaire zorg!

Via dit project willen wij startende ondernemingen identificeren, aantrekken en ondersteunen bij de ontwikkeling, marktlanering en groei van oplossingen die bijdragen tot het verduurzamen van de zorg- en welzijnssector in België. Wij zullen volop inzetten op het boosten van de ontwikkeling van nieuwe producten of diensten binnen bestaande of startende bedrijven en stimuleren de ontwikkeling van innoverende ondernemingsmodellen.

Door het opzetten van circulaire businessmodelexperimenten in samenwerking met zorginstellingen dragen de starters bij tot een ware materialenrevolutie in de zorg. Dit door oplossingen uit te werken die producten voor éénmalig gebruik wegdenken en vervangen door die oplossingen die inzetten op het verminderen van materiaalgebruik, het gebruiken van circulaire materialenstromen, het verlengen van de levensduur, de shift van bezit naar gebruik en het organiseren van volgende loops!

Ready4Decom

De doelstelling van het Ready4Decom project is het ontwikkelen van een eenduidige en gedragen strategie voor de ontmanteling en repowering van on- en offshore windturbines door stakeholders van de quadrupel helix. Concreet beoogt het projectconsortium bestaande uit POM West-Vlaanderen en De Blauwe Cluster om een strategie te ontwikkelen waarbij de onshore- en offshore windmolensector op één lijn staat met betrekking tot een algemene én duurzame benadering van het einde van de levenscyclus van windparken.

De strategieontwikkeling zal zich focussen rond juridische, logistieke en verwerkingstechnische aspecten en zal alle spelers in de windenergie-sector samenbrengen. De praktische realisatie van elk aspect van de strategie zal kritisch worden geëvalueerd samen met leden van de quadrupel helix om een reeks beleidsaanbevelingen te formuleren, logistieke hiaten te identificeren en een handboek voor lokale materiaalstromen op te maken. Hiermee zal het project een fundament kunnen aanleveren aan bedrijven die van plan zijn toe treden tot deze nieuwe markt en hen ondersteunen in hun business planning. Bovendien zal het project de strijd aangaan met desinformatie omtrent de windmolensector met de bedoeling een positiever maatschappelijk draagvlak te creëren. De uiteindelijke verdienste van het project is om bij te dragen tot een echt haalbare circulaire economie om een duurzame toekomst voor windenergie te verzekeren en zo het sociale, economische en ecologische welzijn van onze gemeenschap te verbeteren.

C-Blade: Circular solutions for wind turbine blades

The C-Blade project aims to energize and build a Belgian value chain for recycling wind turbine blades. The project focuses on the development of products with high value recycled fractions of GFRP (glass fiber reinforced plastics). These fractions are obtained from mechanical shredding of the blades and subsequent compounding with thermoset resins. On short term, this provides a way to significantly increase material value retention and decrease environmental impact. Indeed, C-blade technologies will replace current end-of-life routes like coprocessing in cement kilns and landfill. With this project, end-of-life practices will rise one step on the ladder of Lansink within a timeline of 5 years.

The project results in six product prototypes, developed within a value chain with six Flemish/Walloon product builders and one machine builder. There is a strong emphasis on specification alignment throughout the value chain, and process parameter studies of all subsequent processes. All but one companies are SME's, allowing a flexible and short term feasible approach. As project coordinator, Sirris supports these companies to fill knowledge gaps and to co-create an ecosystem balancing material flows, costs, revenues, investments and risks. From this new eco-system, C-Blade addresses a broader audience of designers and OEMs, to inspire new product developments and research actions.

Femtoseconde lasertextureren vormt een nieuwe mogelijkheid om biomimetische functionaliteit te realiseren door het aanbrengen van micro- en nanotexturen aan het oppervlak van een component. Lasertechnologie is 'schoon' op verschillende niveaus: (1) niveau product, lasertextureren voegt geen materiaal toe waardoor hergebruik, zonder (chemische) schoonmaakprocessen, wordt gegarandeerd, (2) niveau proces, lasertextureren vindt plaats zonder verbruik van ondersteunende (chemische) middelen en genereert geen afvalstoffen en (3) niveau energie, ten opzichte van de huidige (elektro)chemische processen en behandelingen verbruikt lasertextureren slechts een minimale hoeveelheid energie.

Daarenboven biedt femtoseconde lasertextureren de mogelijkheid om nieuwe, innovatieve, biomimetische functionaliteiten te creëren hetgeen gedemonstreerd zal worden door de realisatie van industriële demonstratoren: lage wrijving as-naaf van een elektrische fiets, anti-ijsvorming op een (geschaald) windturbineblad en antibacterieel handvat. Dankzij een sensibiliseringscampagne zal zowel industrie, educatie als het brede publiek kennismaken met de wereld van biomimetische functionaliteit.

Léém

Léém is een samenwerking onder leiding van BC materials om met industriële partners op basis van (biogebaseerde) reststoffen en uitgegraven aarde, een breed gamma aan circulaire leembouwmaterialen te produceren die quasi CO2 neutraal, volledig herbruikbaar zijn & een positief effect hebben op mens & milieu.

Permatéria

“PermaFungi est une entreprise pionnière en économie circulaire qui a pour mission de collaborer avec le monde des champignons pour améliorer la symbiose entre villes et nature. En plus de la vente de kits de cultures pour particulier et les activités de sensibilisation, l’entreprise a deux activités principales. D’une part, elle utilise des déchets urbains tels que le marc de café comme substrat pour la culture de pleurotes comestibles produits en créant de l’emploi pour des personnes éloignées du marché du travail et vendus localement. D’autre part, toujours à partir de déchets urbains transformés grâce à l’action naturelle du champignon, PermaFungi produit un matériau innovant et non-polluant, le myco-matériau, qui peut remplacer le plastique dans les secteurs de l’isolation et du packaging.

Velocircular

In straf partnerschap met Provelo, Velo, Cyclo en KuLeuven.

De fiets is een cruciale hefboom in de duurzaamheidstransitie. Met Velocircular gaan we en de 3P's van duurzame ontwikkeling met elkaar verzoenen door de voorwaarden te creëren om op grote schaal

- circulaire economische activiteiten te ontwikkelen rond de fiets en fietsonderdelen
- grondstofgebruik en de impact van de einde levenscyclus van de fiets fors te verminderen
- duurzame inclusieve jobs te creëren en fietsarmoede aan te pakken

Daarom verkennen we het circulaire potentieel van de fiets aan de hand van

1. een onderzoeksmodel dat de dynamieken van nieuwe trends en beleids- en businesskeuzes in de fietsmarkt inzichtelijk maakt
2. twee circulaire businessmodellen die we testen in de praktijk
  - De 'bike mining pilot' onderzoekt de obstakels en oplossingen om fietsen en fietsonderdelen systematisch op de hoogst mogelijke waarde te herwinnen
  - De '2nd life lease bikes pilot' zoekt naar de voorwaarden om voor het snelgroeiend aantal EOL fietsen een sociaal rechtvaardige markt uit te bouwen
3. de inzichten van een brede groep stakeholders

Zo ontsluiten we het circulaire potentieel van de fiets met die brede groep van stakeholders

- door technische, organisatorische en wettelijke obstakels uit de weg te ruimen
- door met innovatieve businessmodellen nieuwe klantensegmenten aan te boren
- waarvan we de impact (3p) scherp in kaart brengen

Zevensporenplan

E-bis uit Mechelen brengt kwalitatieve ex leasefietsen opnieuw op de markt. Na een grondige revisie kunnen deze fietsen nog jaren de baan op. In alle processen betreft E-bis medewerkers uit de sociale economie. Denk maar aan het callcenter, transport, herstellingen en verkoop. E-bis profileert zich als een reguliere fietswinkel, maar met een circulair en sociaal hart.

De tweedehandsmarkt van fietsen zit in de lift. E-bis speelt hierop in en staat op het punt om een versnelling hoger te schakelen. Dankzij de projectoproep BBBC rolt E-bis de komende jaren haar zevensporenplan uit:

1. Opschalen en professionaliseren
2. Webshop
3. Circulair leasemodel ontwikkelen
4. Circulaire materialendatabank
5. Inlevernetwerk voor ex leasefietsen met sociaal economiebedrijven
6. Uitbouw E-bis servicenetwerk
7. Netwerk van E-bis verkooppunten

Cycloop

Comme son nom l'indique, le projet Cycloop est articulé autour des thématiques suivantes :

- Cyclo- Le vélo

L'objectif central du projet est le développement d'une solution de cyclo-logistique électrifiée à destination des acteurs de la livraison du dernier kilomètre et de la logistique urbaine. Le projet adresse également le problème de recyclabilité et réutilisation des batteries de vélo électrique usagées.

- Loop- L'économie circulaire

Le projet propose une solution concrète, réaliste et compétitive intégrant de nombreux concepts liés à l'économie circulaire : économie de la fonctionnalité, élongation de la durée de vie, réutilisation et surcyclage, écoconception, maintenabilité et réparabilité. Notre projet est super circulaire : la remorque, la batterie et le système d'acquisition de données sont en ligne avec les principes de l'économie circulaire.

- Cyclope- L'observabilité et la connaissance

La capacité à observer le fonctionnement d'un système grâce à des senseurs permet de développer des connaissances économiquement et socialement bénéfiques (augmentation du taux d'utilisation, maintenance et réparation simplifiée).

Le projet CYCLOOP a pour objectif de développer une remorque pour vélo motorisée en économie circulaire. Il est porté par 4 entreprises : BILMO (design & production de remorques cyclistes), DAUREMA (design & production de batteries réparables pour vélo), SWARN (design & production de systèmes de contrôle et acquisition de données à base de smartphones obsolètes) et SORTBAT (récupération et tri de batteries de vélo électrique usagées).

Blue-bike

De missie van Blue-bike is het bereikbaar maken van alle Belgische steden en gemeenten door het aanbieden van een fijnmazig netwerk van kwalitatieve deelfietsen aan mobiliteitsknooppunten. Met ruim 110 locaties is Blue-bike de referentie in België. Met het project "Blue-bike sharing for Life" zet de deelfietsoperator samen met de partners Roetz-Bikes Life, fabrikant van circulaire fietsen, en VELO vzw, sociaal economiebedrijf uit Leuven in op het introduceren van een circulaire, elektrische deelfiets in de Blue-bike vloot. De fiets is zo ontworpen dat die levenslang kan meegaan. In de designkeuze werd maximaal ingezet op hergebruik en eenvoudig herstel van onderdelen. De fiets bestaat uit 12 modules die heel snel kunnen gewisseld en hersteld worden. Door een circulair product ook nog eens gedeeld te gebruiken wordt een nog hoger niveau bereikt van efficiënt en zorgzaam gebruik van grondstoffen en materialen. In de haalbaarheidsstudie en in de pilootprojecten wordt de technologische en operationele haalbaarheid van het totaal nieuw circulair concept onderzocht en uitgetest. Samen met partner Ethias wordt het financieel model uitgewerkt. De circulaire deelfiets zal in een pilootfase, vanaf eind 2023 uitgerold worden in de steden Leuven, Luik, Oostende en Dinant. Dankzij de elektrische, circulaire deelfiets kan Blue-bike een nog ruimer publiek meer fietscomfort bieden. Dit zal resulteren in een modal shift richting openbaar vervoer en deelfiets.

WijDelen

Alle Kinderen Op Wielekes

Op Wielekes is een werking die volop inzet op een circulair model door het delen en hergebruiken van kwalitatieve fietsen. Het biedt kinderfietsen aan aan de gebruikers op basis van een abonnementsmodel. De instroom van kinderfietsen gebeurt via donaties, deze worden hersteld en tijdens de werking onderhouden door zowel de gebruikers als de werking.

Met dit project willen we Op Wielekes mogelijk maken in gans België. Hiervoor is onderzoek en een blauwdruk nodig die overal in België kan worden gehanteerd. Via een lerend netwerk zullen de lessons learned verspreid en geïmplementeerd worden over gans België.

Bonjour à toutes et tous,

C'est une joie d'être présent ce matin parmi vous, dans un lieu si emblématique de l'économie circulaire (EC), entourés d'acteurs soutenant un modèle économique et sociétale durable. Nous remercions les entreprises d'avoir partagé avec nous des récits inspirants et positifs en faveur de la circularité. Nous remercions également les ministres pour leur volonté politique de mettre tout en œuvre pour soutenir des projets visant à sortir du modèle de l'économie linéaire « extraire, produire, consommer, jeter ».

Par le refus de consommer, par la revalorisation des ressources déjà présentes sur le marché, par la réduction et une meilleure gestion des déchets ou encore par la mise en place de modèles d'entreprise basés sur la fonctionnalité ou le service, l'EC permet, comme le démontre les projets sélectionnés, de réduire l'impact de l'activité humaine sur le climat et la biodiversité tout en ajoutant de la valeur aux produits et ce, avec des retombées économiques et sociales positives en créant de l'emploi et en réduisant les inégalités sociales.

Dit concept is niet nieuw en werd tot in de 19e eeuw zelfs op grote schaal gebruikt. Maar vandaag de dag is minder dan 10% van de Europese economie circulair¹. Om de overgang naar dit circulaire model aan te moedigen, lanceren de ministers Zakia Khattabi en Pierre-Yves Dermagne binnenkort dan ook de 2de oproep voor BBBC-projecten, gericht op 2 werven: ecodesign en op substitutie.

Bedrijven maken deel uit van de oplossing en moeten daarom centraal staan in dit duurzame model. De overgang zal echter niet van vandaag op morgen plaatsvinden. Wij beseffen echter heel goed dat een dergelijke paradigmaverschuiving niet gemakkelijk is en we b dergelijke transitie kunnen faciliteren. Daarom werden in het wettelijk kader, zowel Europees als nationaal, verschillende maatregelen ontwikkeld om bedrijven bij deze circulaire overgang te ondersteunen.

---

¹ Presentatie van Christa Schweng, de EESC-voorzitter, 2023 Circular Economy Stakeholder Conference. Average rate of circularity in the EU is 13%. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20211125-1>

À l'échelle européenne, les bases légales du pacte vert, du plan d'action «zéro pollution», de la stratégie industrielle européenne et le plan d'action économie circulaire publié en 2020 ont permis d'adopter un ensemble de mesures législatives visant à renforcer la circularité des produits. On y retrouve d'ailleurs 2 axes qui engagent pleinement les compétences fédérales : 1/ Faire en sorte que les produits durables deviennent la norme dans l'UE et 2/donner aux consommateurs les moyens de choisir.

Op federaal niveau zijn reeds verschillende acties gelanceerd, waaronder de goedkeuring van het federale actieplan voor een circulaire economie eind 2021. Verschillende maatregelen houden rechtstreeks verband met de twee onderdelen van de 2e BBBC-oproep. Zo moet een lopend onderzoek leiden tot het opstellen van een nationale strategie voor de vervanging van zeer zorgwekkende stoffen (SVHC) in een meer duurzame economie. Een ander onderzoek is gericht op het stimuleren van nieuwe op diensten gebaseerde bedrijfsmodellen.

Notre état fédéral, en concertation avec les régions et les autres Etats membres, sera dans les prochains mois particulièrement actif dans la négociation et la transposition des législations européennes en cours d'adoption. Pour le volet Ecoconception, pilier de l'économie circulaire et priorité présentée par la ministre Khattabi, le nouveau cadre d'action pour les produits durables devrait voir le jour. Celui-ci repose sur la proposition législative européenne relative à la politique des produits durables (Ecodesign for Sustainable Product Regulation – ESPR) .

Ce cadre s'articulera autour des trois axes :

- Concevoir des produits durables.
- Donner la possibilité aux consommateurs de choisir en connaissance de cause en leur fournissant des informations fiables.
- Donner au consommateur un véritable droit à la réparation.

Voor het onderdeel Substitutie van de meest schadelijke stoffen moeten, in afwachting van de toekomstige herziening van de REACH-verordening, innovaties worden aangemoedigd, met name deze die erop gericht zijn stoffen te vervangen door "Safe and Sustainable-by-design" alternatieven. Voor stoffen (bv. PFAS, hormoonontregelaars, etc) die in het kader van deze oproep als prioritair worden beschouwd, zoals minister Dermagne heeft uitgelegd, moet de regelgeving verder worden verduidelijkt, [Dia 6] Renaat Schrooten

Zoals u hebt gehoord, ondersteunt de wetgeving de overgang. En als overheden zijn wij er om bedrijven te ondersteunen en hun vragen te beantwoorden. Ook de consument zal, door beter geïnformeerd te zijn, een cruciale rol spelen bij de implementatie van de circulaire economie. Uit een recente Europese studie blijkt dat 77% van de Europese burgers een product liever herstelt dan vervangt². Met transparante productinformatie en de mogelijkheid tot reparatie in plaats van vernietiging, zal elke burger kunnen overwegen te kopen wat lang meegaat, zonder afval te produceren of weg te gooien. Renaat Schrooten

Nous sommes convaincus que la transition vers ce modèle circulaire nécessite la collaboration entre tous les partenaires (gouvernement, ONG, entreprise, consommateur, centres de recherche) et BBBC l'illustre parfaitement. Le premier volet de BBBC a été un grand succès, non seulement en termes de projets et d'initiatives proposées par les entreprises mais également au niveau de la collaboration entre nos Services Publics Fédéraux – Economie et Santé Publique, Sécurité de la chaîne alimentaire et Environnement. Ce premier appel a été pour nous un défi technique et organisationnel que nous sommes fiers d'avoir relevés ensemble.

Belgium Builds Back Circular heeft ook de synergieën op verschillende niveaus versterkt. Ten eerste de synergie tussen de federale administraties en de experts ecodesign. Wij hebben namelijk een netwerk van Belgische experts op het gebied van ecodesign in het leven geroepen voor de evaluatie van projecten. In het kader van BBBC 2 zal ook een netwerk van deskundigen op het gebied van vervanging van chemische stoffen worden opgericht. Wij willen onze oprechte dank betuigen aan ons panel van externe deskundigen, die gedurende het hele proces beschikbaar waren en uitstekend werk hebben geleverd.

---

² <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20220401IPR26537/right-to-repair-meps-want-more-durable-and-more-easily-repairable-products#:~:text=According%20to%20a%20Eurobarometer%20survey,devices%20than%20buy%20new%20ones.>

Également une synergie entre les administrations fédérales et les entreprises : Nous souhaitons mettre l'accent et remercier les nombreuses entreprises, PME et consortium qui se sont formés autour de l'appel à projets BBBC. Nos administrations ont privilégié une communication continue avec chacun d'entre vous pour vous accompagner dans chaque étape du processus. Notre volonté est de continuer à suivre, aider et visibiliser vos projets inspirants afin qu'ils puissent faire des émules parmi les autres entreprises belges.

En ten slotte de synergie tussen de federale overheid en de regio's. Ook de regio's hebben het thema circulaire economie als één van de speerpunten van hun beleid, zoals ook blijkt uit de verschillende regionale financieringsprogramma's. Dit is meteen ook de reden waarom we hebben samengewerkt met onze regionale collega's. Wij danken hen voor hun bijdrage aan onze BBBC-oproep, waarbij experts, geïdentificeerd via het intra-Belgische platform voor circulaire economie, ons een advies gaven over de maatschappelijke meerwaarde en mogelijke complementariteit van de BBBC-voorstellen met reeds bestaande projecten in hun regio.

Vos projets font de l'économie circulaire une réalité. Nous aurons à cœur de montrer leurs avancées dans les prochaines années afin qu'ils puissent continuer à inspirer de nouvelles entreprises belges et de maintenir notre collaboration afin de bâtir un réseau d'expertise et de bonnes pratiques . BBBC est une occasion unique de mettre nos talents en commun afin d'optimiser nos connaissances et compétences pour la mise en place d'un nouvel écosystème où rien ne se perdra, rien ne créera, où tout se transformera.

A ceux qui se lancent dans un projet ou qui souhaitent postuler, nous souhaitons Bonne chance à tous et toutes !

Informations pratiques Praktische informatie

Durée de l'appel : jusqu'au 24 juin

Informations et documents de l'appel et dates des séances d'information et de Q/R :

Ecoconception : www.health.belgium.be

Subtitution : www.economie.fgov.be

Duur van het oproep: tot en met 24 juni

Informatie over de oproep, documenten, agenda van de info en Q/A sessies:

Ecodesign: www.health.belgium.be

Substitutie: www.economie.fgov.be

CONTACT :

Ecodesign — Ecoconception : bbbc@health.fgov.be

Substitutie — Subtitution : bbbcsubstitution@economie.fgov.be